

DIOCESE OF DALLAS

CÁC VỤ HÔN NHÂN VÀ TIẾN HÀNH TÒA ÁN

(Matrimonial Cases and the Tribunal Process-Vietnamese)

CÁC VỤ HÔN NHÂN VÀ TIẾN HÀNH TÒA ÁN

TÒA ÁN

GIÁO PHẬN CÔNG GIÁO DALLAS

(Revised August 11, 2014)

I.- VIỆC THẨM TRA VỀ HÔN-NHÂN TRƯỚC ĐÂY

Xin trình bày dưới đây các thông-tin để giải thích về tiến-trình hôn-nhân và những phần việc phải làm của người đứng đơn (xin tuyên-bố hôn-nhân bất thành), của người bị đơn (vợ hay chồng trước đây) và của Tòa-Án Giáo-Phận (Tòa-Án Giáo-Hội).

Giáo Hội Công Giáo tin rằng hôn-nhân là sự phối hợp chỉ dành riêng cho nhau suốt đời giữa người nam và người nữ; họ cho và nhận của nhau sự tương-trợ và tình yêu và sự phối hợp của họ dẫn đến việc sinh-sản và dưỡng-dục con cái. Khi người Công-Giáo và Kitô hữu Chính-Thống Đông-Phương kết hôn theo luật lệ của Giáo-Hội họ, và khi những người các tôn-giáo khác kết-hôn theo yêu-cầu của dân luật, Giáo-Hội Công-Giáo nhìn nhận hôn nhân của họ có hiệu lực. Nếu cả hai cùng chịu phép Rửa Tội, thì Giáo-Hội cũng xem hôn-nhân của họ là một phép bí-tích và tin rằng khi hôn-nhân đã thành (đã có hiệu-lực), thì không một quyền lực nào của loài người có thể phân-ly, kể cả tòa-án dân-sự.

Vì đây là một lời cam-kết suốt đời, nên việc quyết-định kết hôn là một trong những quyết định nghiêm-chỉnh nhất đối với hầu hết mọi người. Vì con người đã dành rất nhiều công-sức, thời gian, tình cảm, tài lực cho quyết-định này, thì khi một cặp vợ chồng kết hôn, không ai nghĩ đến việc ly-dị. Tuy nhiên, điều không ai nghĩ đến lại xảy ra cho nhiều cặp vợ chồng. Cho nên, Giáo-Hội Công-Giáo tìm cách để lo cho người ly-dị.

Trong lúc vẫn ủng-hộ tính chất bền vững của hôn-nhân, Giáo-Hội xin đem duyệt xét lại cuộc hôn-nhân đổ vỡ để thẩm-định xem có gì sơ suất ngay từ lúc đầu. Có lẽ trong ngày cưới, cuộc hôn-nhân thiếu một hoặc vài yếu-tố mà Giáo-Hội Công-Giáo cho là thiết-yếu để cuộc hôn-nhân có hiệu-lực. Nếu điều đó chứng minh được, thì Giáo-Hội có thể tuyên bố cuộc hôn-nhân bất thành (không có hiệu lực), chứng tỏ rằng cuộc hôn nhân đó không bao giờ có sức ràng buộc vĩnh-viễn. Việc Giáo-Hội tuyên bố cuộc hôn-nhân bất thành là quyết-định riêng của Giáo-Hội dựa vào bằng chứng là trong ngày cưới, sự kết hợp cá-biệt này thiếu một yếu-tố nào đó cần-thiết cho hôn-nhân (có hiệu-lực). Những quyết-định như thế sẽ được nghiên-cứu và tiến hành thông qua Tòa-Án, Tòa-Án mà Giáo-Hội thiết lập trong một giáo-phận để giúp Giám-Mục phán-quyết thức thời cho cả đôi bên.

Khi nghiên cứu và phán quyết các thỉnh-nguyện xin tuyên-bố hôn-nhân bất thành (không có hiệu-lực), Tòa-Án chỉ mưu tìm điều tốt lành thiêng-liêng cho các người có liên-quan. Tòa-Án không tìm cách đổ lỗi cho cuộc kết-hợp. Tuyên bố của Giáo-Hội về cuộc hôn-nhân bất thành không có hiệu-quả về mặt dân-sự. Quyết-định về cuộc hôn-nhân bất thành không làm cho con cái bất hợp pháp. Nó cũng không thể dùng để đặt nghi-vấn về quyền làm cha của đứa trẻ. Nó sẽ không ảnh-hưởng gì đến tòa-án dân-sự về việc sắp đặt hoặc thay đổi điều-khoản về ly-dị dân-sự, về quyền giữ con cái, về yểm trợ hoặc phân chia tài-sản. Nếu một cuộc hôn-nhân được Tòa-Án tuyên bố bất thành, thì cặp vợ chồng đó, từ trước đến nay quan tâm đến hôn nhân, nay có quyền tự do để kết hôn với người khác trong Giáo-Hội Công-Giáo sau khi hoàn-tất các quy-định do Tòa-Án đưa ra. Do

kết quả của quyền tự do đó, người vợ và người chồng Công-Giáo trong cuộc hôn-nhân mới được tham-gia đầy đủ vào đời sống của Giáo-Hội.

II.- LÝ DO CỦA HÔN-NHÂN BẤT THÀNH

Bởi vì có nhiều lý do tại sao một sự kết hợp có thể thiếu một hoặc nhiều yếu-tố căn bản cho sự ràng buộc hôn nhân, nên không thể liệt kê và giải thích tại đây tất cả. Tuy nhiên có nhiều lý do trùng hợp với ít nhất một trong những câu hỏi sau đây:

- 1- Nghi lễ hôn-nhân về mặt pháp lý có thể được chấp nhận đối với Giáo-Hội Công-Giáo không?
 - 2- Cả hai vợ chồng có được tự do kết hôn với nhau không?
 - 3- Mỗi người có được chuẩn bị đầy đủ để thông hiểu, chấp nhận và chu toàn quyền lợi, bổn phận của hôn-nhân không?
 - 4- Mỗi người có chủ tâm chấp nhận và chu toàn điều, theo truyền thống của Giáo-Hội, đã dạy bảo theo chương-trình của Chúa đã đặt cho hôn-nhân không?
- Nếu một người có thể trả lời "không" cách chân-thành cho bất cứ câu hỏi này như áp dụng vào trường hợp của họ trong ngày cưới, thì có thể có lý do để tuyên-bố cuộc hôn-nhân bất thành.

III.- BẰNG CHỨNG CHO HÔN NHÂN BẤT THÀNH

Hôn-nhân không bao giờ là việc riêng tư. Nó được xã hội công nhận, được tồn tại bằng pháp luật của Giáo-Hội và chính-quyền, có tầm quan-trọng về hồ-sơ công-cộng. Và đối với người Công-Giáo, hôn-nhân trong Giáo-Hội giữa hai người đã chịu phép rửa tội là việc cử hành phép bí-tích trước sự hiện diện của vị chủ-tế và cộng-đoàn Giáo-Hội. Do đó, đối với việc tuyên-bố hôn-nhân bất thành, luật Giáo-Hội cần bằng chứng không những chỉ đơn thuần là lời khai của người đứng đơn xin. Đương nhiên, Giáo-Hội sẽ dựa rất nhiều vào lời khai của cặp vợ chồng; không ai biết sự thật rõ hơn họ. Các bằng chứng phụ thêm thường là lời khai của các chứng-nhân; bà con, bạn hữu, thân-thuộc là những người quen biết cặp vợ chồng suốt thời gian họ tìm hiểu nhau và lúc kết hôn và họ sẵn sàng cung-cấp tin tức cho Tòa-Án. Những nhà tư-vấn hôn-nhân, các bác-sĩ tâm-lý, bác-sĩ y-khoa và các nhà chuyên-môn khác cũng có thể làm nhân-chứng; nhưng khi làm, họ phải có giấy phép ký-tên của người mà họ sắp cho tin-tức làm chứng. Hồ-sơ y-khoa, quân-đội, chính-quyền hay pháp-luật có thể được coi là bằng chứng. Đôi khi các bản trích-lục về hành-động dân sự, đặc biệt là về việc hủy-hôn dân-sự có thể là bằng chứng mà không thể kiếm nơi khác được. Trong vài trường hợp, lời chứng về tín-thư của người vợ hay chồng (nhân-chứng về hạnh-kiếm) cũng có thể chấp-nhận. Các nhân-chứng hầu như cũng muốn tham gia, nếu được bảo-đảm an-toàn trước, nên đương đơn cần thông-báo trước cho họ là sẽ được Tòa-Án liên-lạc để nhờ làm chứng. Người phối-ngẫu cũ, cha mẹ đôi bên và những nhân-chứng do hai bên đề nghị là những người sẽ được liên-lạc.

IV.- TIẾN-TRÌNH HÔN-PHỐI

Bất cứ vợ hay chồng đều có thể đứng xin Giáo-Hội tuyên-bố hôn-nhân bất thành của mình. Mỗi người đều có thể đứng đơn xin tại Tòa-Án của giáo-phận Công-Giáo nơi làm lễ cưới, nơi người phối-ngẫu cũ cư-ngụ, nơi người đứng đơn có địa-chỉ thường-trú, nơi mà coi như là người phối-ngẫu cũ sống trong phạm-vi của cùng Hội-nghị Giám-Mục hoặc nơi có nhiều bằng cứ thân-thập được. Trong vài trường hợp, phải có sự đồng ý của Tòa-Án nơi người phối-ngẫu cũ cư-ngụ.

Để bắt đầu tiến hành thủ tục trong giáo-phận Dallas, bất cứ bên nào của cặp hôn-nhân trước xin linh-mục địa-phương, thầy phó-tế, hay một chức-sắc được bổ-nhiệm (gọi là trạng-sư biện-lý) giúp đỡ. Nếu cần thì liên-lạc cho Tòa-Án biết tên và điện-thoại của họ.

Khi điền các đơn cần-thiết, nguyên-đơn nên trả lời các câu hỏi một cách chân-thật và càng đầy đủ càng tốt. Đơn xin thăm-tra về ràng-buộc hôn-nhân và bản câu hỏi dành cho nguyên-đơn phải được điền bằng mực đen và có chữ ký của nguyên-đơn và của linh-mục hay thầy phó-tế hay chức-sắc được chỉ-định là người sẽ gửi các đơn này cùng với những tài-liệu cần-thiết khác về Tòa-Án. Nguyên-đơn phải giữ bản sao tất cả giấy tờ gửi về Tòa-Án.

Những tài-liệu khác gửi về Tòa-Án, kèm theo đơn xin và bản câu-hỏi, gồm bản sao hôn-thú dân-sự và hồ-sơ ly-dị, bản chính của chứng-chỉ rửa-tội (hiện-hành) có ghi rõ tên hai người Công-Giáo, bản chính của chứng-chỉ hôn-phối trong Giáo-Hội Công-Giáo, và bản sao hồ-sơ xin làm phép cưới. Để bảo vệ cho tất cả về mặt pháp-lý, Tòa-Án không thụ-lý vụ án nào cho tới khi nhận được bản sao án ly-dị dân-sự chính-thức có ký tên.

V.- QUYẾT-ĐỊNH VÀ CHỐNG ÁN

Sau khi nhận đầy đủ các tin-tức, vụ việc được giao cho hội-đồng xét-xử gồm ba thẩm-phán, hoặc chỉ một thẩm-phán, để quyết-định. Quyết-định thuận có nghĩa là có đủ bằng chứng để xác-nhận là vào ngày lễ cưới, một yếu-tố thiết-yếu nào đó cho hôn-nhân đã bị thiếu. Quyết-định nghịch có nghĩa là hôn-nhân đã có hiệu-lực không thể nào đảo ngược được theo quan-niệm của Giáo-Hội. Một quyết-định thuận thường phải được Tòa Chống-Án duyệt xét lại. Quyết-định cũng có thể bị mỗi bên hay người bảo vệ ràng-buộc chống đối. Hôn-nhân trong Giáo-Hội chỉ được phép khi có quyết-định thuận và nếu cần phải được Tòa Chống-Án y án. Để đoan chắc là những sự kiện của hôn-nhân trước sẽ không tái nguy-hại cho hôn-nhân mới, đương-sự phải được tư-vấn đầy đủ. Thêm vào đó, các thẩm-phán có thể đòi kiểm-chứng xem đương-sự đã chu-toàn trách-nhiệm dân-sự và luân-lý của cuộc hôn-nhân trước chưa.

VI.- THỜI GIỜ VÀ PHÍ TỔN

Tòa-Án không bao giờ có thể bảo đảm trước là sẽ có quyết-định thuận cho mỗi vụ hôn-nhân vì quyết-định đó tùy thuộc vào các sự kiện thấu lượm được trong cuộc thăm-tra. Do đó, không thể xếp-đặt chương-trình cho lễ cưới mới trong nhà thờ cho tới khi có quyết-định thuận chung-kết và đôi bên được tuyên-phán là được tự do kết hôn. Thời gian trung-bình để kết thúc mỗi vụ thường thay đổi và có những sự kiện vượt tầm quyết-định của Tòa-Án. Đôi bên phải thông-báo cho Tòa-Án bằng văn-thư về những thay đổi địa-chỉ, số điện-thoại. Nguyên-đơn chỉ nên liên-lạc hỏi vị biện-lý trạng-sư của mình.

Các phí-tổn của Tòa-Án Dallas sẽ trích vào khoản đóng-góp của các giáo-xứ cho giáo-phận. Nếu cần phải đánh-giá về tâm-lý để hoàn-tất một vụ thì nguyên-đơn được yêu-cầu trả phí-tổn đánh-giá đó. Nguyên-đơn cũng được yêu-cầu trả chi-phí cho Tòa-Chống-Án.

VII.- LIÊN-LẠC VỚI NGƯỜI PHỐI-NGẪU CŨ

Tòa-Án buộc phải thông-báo cho người phối-ngẫu cũ (biết) gọi là bị-đơn. Luật Giáo-Hội và công-lý căn-bản đương nhiên phải cho phía bên kia biết về đơn xin tuyên-bố hôn-nhân bất thành và có cơ hội bào chữa cho giá-trị hiệu-lực của hôn-nhân. Vì lý do này, Tòa-Án cần xin địa-chỉ của bị-đơn hoặc tên và địa-chỉ của người nào mà nhờ họ có thể liên-lạc với người phôi-ngẫu cũ. Tòa-Án có yêu-cầu nguyên-đơn thông-báo cho bị-đơn

là có thể nhận thư của Tòa, nhưng Tòa không đòi hỏi cả hai người phải liên-lạc đối-diện tại Tòa-Án. Nhưng Tòa phải cố-gắng để bị-đơn có quyền trình-bày phần của mình. Quyền này gồm quyền được trình-bày và cơ hội để biết đơn thỉnh-nguyện, và được cung-cấp thêm tin-tức về hôn-nhân, được cử người làm chứng để liên-lạc, được thông-báo về tiến-hành vụ việc và được kháng-cáo quyết-định. Bị-đơn có thể từ chối cơ-hội trình-bày, nhưng việc đó không ngăn-cản Tòa-Án hoàn thành cuộc thẩm-tra của mình.

VIII.- TÔI THẮNG VỤ NÀY KHÔNG?

Mỗi đơn xin cũng như những người liên-hệ đều có tính-chất riêng-biệt. Trong lúc không ai được bảo-đảm trước là sẽ có tuyên-bố hôn-nhân bất thành, người vợ hay chồng nghĩ rằng cuộc hôn-nhân của mình chắc đã có sơ-hở từ lúc đầu, nên xin thẩm-tra cuộc hôn-nhân đó. Nhiều người đã đạt công-lý qua tiến-trình hôn-nhân. Viên-chức Tòa-Án sẽ làm mọi điều có thể được để giúp cho cả hai bên trong vấn-đề quan-trọng này.

By: Thanh V. Bui
Auditor (Ad-Hoc) for the Tribunal of Dallas

Technical: Nhan Tran
Auditor (Ad-Hoc) for the Tribunal of Dallas

TÒA-ÁN
GIÁO-PHẬN CÔNG-GIÁO DALLAS
Diocese of Dallas Tribunal
3725 Blackburn Street
P.O. Box 190507
Dallas, TX 75219-0507
Điện-thoại: (214) 379 - 2840
Fax: (214) 523 - 2437
mgillett@cathdal.org